

El dia 27 de desembre de 1350, en aquell mateix Palau dels Reis de Mallorca on aquesta tarda heu celebrat els JOCS FLORALS DE LA LLENGUA CATALANA, naixia un príncep de la Corona d'Aragó, l'hereu de Pere el Cerimoniós. Era Joan, que fou apel·lat el rei Caçador i també l'Amador de la Gentileza. Fou ell qui, anys a venir, va demanar al Consell de Cent de Barcelona que organitzés cada any una Festa de la Gaia Ciència, uns Jocs Florals a l'estil; deia ell, dels qui eren celebrats a Tolosa i a París. L'any 1393 és el primer any que aquests Jocs Florals es celebraven a Barcelona. L'any 1859 eren represos solemnement i, d'aleshores ençà eren celebrats a la ciutat comtal, amb un parell d'excepcions (l'una a Sant Martí del Canigó, l'altra a Tolosa del Llenguadoc) fins a 1936. D'ençà de 1941, aquests Jocs Florals, expulsats de Barcelona i del Principat, han hagut d'acollir-se a l'hospitalitat dels països lliures d'Europa i d'Amèrica; cada any en una ciutat diferent; cada any aplegant els entusiasmes dels catalans exiliats entorn dels poetes i els prosistes que cantaven la Fe, la Pàtria i l'Amor.

L'any 1950, quan es complia el sisè centenari del naixement d'aquell rei perpinyanenc, Amador de tota Gentileza, els Jocs Florals de la Llengua Catalana eren solemnement celebrats a aquesta ciutat, al mateix indret on s'hauran reunit aquesta tarda, i eren presidits pel més gloriós dels exiliats, pel més il·lustre dels catalans vivents, per l'excels artista que és Pau Casals. L'autor del "Pessebre", l'home que ha fet del catalaníssim "Cant dels Ocells"

una invocació ardent a la pau i a la justícia, ha volgut també enguany donar el seu nom i la seva veu - ja que no ha pogut oferir-nos enguany la seva presència - per a presidir aquests nous Jocs Florals de la Llengua Catalana que heu celebrat, n'estic segur, amb tanta brillantor i tant d'entusiasme.

El nom del nostre gran-Exiliat, del nostre excels Artista, confirma prou bé, si calgués fer-ho, com aquesta festa és la de la germanor entre els catalans exiliats i els qui, de dintre estant dels Països de Llengua Catalana, comparteixen llurs esperances, llurs certituds i llurs fideïtats. Al Consistori hi havia escriptors rossellonesos, illencs, un valencià i àdhuc un barceloní, com jo mateix: vivent imatge de la unitat, en el servei a l'idioma, de catalans d'un i altre costat de les Alberes, de balears, de valencians. Uns i altres, amb la cordial adhesió, encara, dels nostres estimats i sempre presents algueresos, es troben a la llista d'honor del veredictè i han rebut, de mans de la vostra gràciosa Reina, el títol honorífic de llur triomf. Que fossin exiliats o residents dintre Catalunya, valencians o mallorquins, rossellonesos o de l'Alguer, ¿què hi feia, si tots es trobaven i es troben units en l'amor a Catalunya, en el servei a la llengua que és de tots i que està per damunt de fronteres i de polítiques?

Els Jocs Florals de la Llengua Catalana hauran tingut enguany, ni que només sigui per la presència de tants i tants es-

pectadors vinguts de la Catalunya que creava aquests Jocs, de la Barcelona on neixien a darrers del segle XIVè i on reneixien a mitjans del segle XIXè, fa cent cinc anys, per la presència entusiasta de tots aquests catalans del Principat, un aire diferent dels altres, en els quals només la presència espiritual era permesa, llevat d'aquells que eren celebrats a l'Alguer i on tant catalans d'arreu del món es trobaven. Més que mai, aquests Jocs Florals de la Llengua Catalana hauran estat una festa de la cultura, un homenatge a l'idioma, una exaltació unànime del que per a tots nosaltres representa la més alta i gloriosa expressió del nostre esperit.

Algú, amb més suspicàcia que sentit de la realitat, haurà pogut expressar no sé quins recels davant de la Festa que avui heu celebrat: i li haurà atribuït un cert fons secret d'intencions polítiques. Quina política? La presència al Comité d'Honor dels Jocs d'un ministre de França, del Sr. Prefecte de Perpinyà, de les autoritats locals i de tantes personalitats de la cultura francesa diu ben clar que l'única política que hi havia era la de l'exaltació de la nostra llengua catalana, de l'afirmació de la seva vitalitat i dels seus drets indiscutibles. De política, tothom té dret a fer-ne; tothom té l'obligació de fer-ne, jo diria: almenys, de sentir uns ideals polítics i de servir-los honestament i amb eficàcia, si no amb heroisme - que ja és un heroisme ésser fidel, en temps hostils, a unes idees. ¿I qui podria

RAFAEL TASIS

- 4 -

retreure a un home que es troba al fons d'un pou, fa vint-i-cinc anys, que s'embadaleixi amb l'esclat nocturn d'un estel solitari o trobi la seva guia en un eixam d'estrelles europees, símbol d'una Federació de pobles i estats que sembla inscrita ineluctablement en el futur? Vint-i-cinc anys de pou, confessem-ho, obliguen a molts somnis i a molts embadaliments. Però deixeu que l'home pugui sortir del pou, que es vegi il·luminat pel sol de la Llibertat, que pugui lliurement triar el seu destí. Allò que hagi d'ésser, serà. Es política, potser, invocar, en les terres lliures de la Catalunya francesa, en el bressol de les llibertats dels homes i dels ciutadans, aquest sol ardent que ha d'esvanir, si així convé, les cabòries nocturnes, o ha de convertir-les, si ell ho vol, en realitats magnífiques?

Es aquesta llibertat per a la llengua, aquesta plenitud dels seus drets, el que hem vingut a afirmar aquí, el que vosaltres, que heu tingut el goig i el privilegi de poder assistir als Jocs Florals, defeneu i afirmeu. Perdoneu que, lluny de vosaltres, i no pas pel propi disseny, hagi intentat d'afirmar-ho amb veu manllevada, i de Barcelona estant.

Rafael T A S I S.

Barcelona, 26 de setembre de 1964.